

zdravstva: živimo pač v času, ko presaditve srca, vstavljanje srčnih zaklopk itn. itn. resda še zmeraj opravljajo zdravniki, vendar **ne zdravniki splošne prakse!**

V svoječasnem razpisu našega znanstvenega sveta ni prav nič „nerazumljivega“: za tekstološko delo v besednem oddelku ene izmed sekcij ISN je bil potreben delavec z določeno izobrazbo, zato je bil razpis tudi tako koncipiran in potem uspešno izpeljan. In če bi se v katerikoli sekciji — pokazala podobna potreba, bomo tak postopek seveda ponovili.

Glede razpisov, izvajanja kadrovske politike, pridobivanja novih sodelavcev ipd. so kajpada zmerom ne samo mogoče, ampak celo zaželene informacije pedagogov, ki svoje učence najbolj poznajo in zato lahko okarakterizirajo, tega ali onega tudi priporočijo ipd., kadar so za to naprošeni. O kakem „meritornem“ mnenju društva (naj si bo etnološko ali katerokoli!) pa ne more biti govora, saj bi to bilo protiustavno, v nasprotju z našim samoupravnim sistemom, zakonom o združenem delu in ostalimi predpisi, ki natanko določajo, kako in kaj z razpisi, nastavitvami ipd.

Še k str. 10: „Pedagoško znanstvena enota za etnologijo filozofske fakultete (...) predlaga pri fakulteti ustanovitev posebnega raziskovalnega centra ali inštituta za etnološke raziskave.“

Za ta predlog prvič slišimo oz. beremo v Smernicah. Vprašujemo se, ali je bila Raziskovalna skupnost slovenskih etnologov o tem obveščena. Svoj komentar bomo dali, če bomo vprašani za mnenje.

K str. 11: „Le-ta (=akcija Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja; nosilec pred RSS: S. Kremenšek) ... mora dobiti svoje zastopstvo tudi v Inštitutu za slovensko narodopisje pri SAZU, v pogledu raziskovalnega dela tako izpostavljeni in pomembni ustanovi.“

Od avtorja Smernic bi že smeli pričakovati, da nam najprej lepo razloži, kako si konkretno zamišlja v nekem do nadaljnjega **samostojnem** inštitutu svoje „zastopstvo“, šele potem se bo dalo eventualno razpravljati o njegovi zamisli. Njegova imperativno formulirana zahteva — „mora“ — pa lahko vzbuja samo odpor.

SKLEPNA PRIPOMBA

V Smernicah je še marsikaj, čemur bi se dalo ugovarjati ali pa kar štejemo za pozitivno. Vendar v ti pripombi lahko gremo še malo čez rob Smernic. V mislih imamo namreč ostre tone in podtone, očitne ali prikrite, naelektreno ozračje, ki se po nepotrebnem ustvarja ob raznih strokovnih srečanjih, pri društvu ipd. Mladim — med katere prištevamo tudi prof. Kremenška — bi toplo priporočili več strpnosti. Znanost se namreč razvija in bogati iz vedno novih smeri, spoznanj in metod, ki naj rastejo pluralistično, svobodno druga ob drugi.

S pooblastilom delovnih tovarišev na Novem trgu 3 in z upoštevanjem njihovih ustnih ali pismenih pripomb sestavil dr. Milko Matičetov

PLENARNI SESTANEK SLOVENSКИH ETNOLOGOV O SMERNICAH ETNOLOŠKEGA RAZISKOVALNEGA DELA

(Dvorana SAZU, Ljubljana 23. 11. 1977)

Celotna diskusija obsega 40 tipkanih strani in je kot gradivo na razpolago v arhivu SED, prav tako so ohranjeni magnetofonski posnetki te seje, ki so morebitnim dvomljivcem ali prizadetim na voljo prav tako v arhivu SED, Ljubljana, Aškerčeva 12.

Za Glasnik smo morali transkribirano diskusijo precej skrajšati, vendar je nismo okrnili, saj so podane vse bistvene stvari in problemi. Za objavo smo sledili glavnemu diskusijskemu toku o osnutku smernic in pripombah nanj, drugo pa smo malo skrajšali. Prav tako smo izpustili nedokončane misli in ponavljanje. Kjer gre za pomembnejše besede in odločitve, smo diskutanta diskretno citirali. Vendar ne gre za iztrgane citate, ampak za glavno diskutantovo misel, ki je vpletena v njegov nevezan in skrajšan govor. Tako smo mislili ob opombah ISN, ki jih je na sestanku povedal prof. Kremenšek navedene skrceno, brez direktnega govora, tako kot jih je sam napisal za sestanek in za objavo v Glasniku. Kdor si iz takih skrčitev ne more ustvariti popolne slike diskusije ali če za svoje potrebe, zadostitve ali sankcije potrebuje celoten, neokrnjen in nepopravljen govor posameznega diskutanta, mu je na voljo magnetofonski posnetek ali transkripcija posnetka.

V. Vodušek je začel zasedanje in razložil namen sestanka. Za informacijo in iztočnico diskutantom je prebral 6 točk oz. stališč Raziskovalne skupnosti, o katerih naj bi tudi bila beseda. Te točke so: 1) Treba je ponovno pregledati program področja kot celote in programe posameznih strok. Etnologija je ena izmed 11 strok pri področni raziskovalni skupnosti. 2) Izhajajoč iz možnosti in potreb stroke, je treba zastaviti dolgoročne cilje področja in posameznih strok. 3) V skladu s cilji področja nanizati probleme stroke. 4) Ugotoviti vse kadrovske zmogljivosti in organizacije, ki že sodelujejo ali bi lahko sodelovale pri raziskovalnem programu. 5) Pregledati možnosti za usklajevanje med strokami. 6) Načrtovanje skupnih projektov. Na tej podlagi je razpravljala strokovna komisija za etnologijo pri področni RS na dveh sejah — 26. oktobra in 7. novembra. Na zadnji seji so člani že razpravljali o osnutku smernic, ki ga je pripravil prof. Kremenšek. ISN pa je k temu osnutku dal svoje pismene pripombe, zato se je na seji pretresalo oboje.

B. Kuhar, V. Vodušek, N. Kuret in S. Kremenšek so pred glavno diskusijo razčističevali problem o sklicu današnjega sestanka. B. Kuhar je hotel izvedeti, kdo je sklicatelj sestanka ali SED ali komisija za etnologijo pri RS. Zanimale so ga splošne formalnosti, ki so se mu zdele nujne, da bi sestanek sploh lahko nadaljeval. **V. Vodušek** mu je s celim historiatom skušal odgovoriti in pri tem opozoril na neformalno skupnost slovenskih etnologov, ki je nekdaj že obstajala, in pa se je po **Kremenškovih** besedah vgradila v novo SED. **Kuret** se s tem ni strinjal, češ da mora o takih stvareh razpravljati „neformalna skupnost, nikakor pa ne društvo“. **S. Kremenšek** je dejal, da „neformalne skupnosti slov. etnologov več nimamo in mislim, da je naslednik tako kvalitet, kot pomanjkljivosti te skupnosti lahko samo SED“. Stvari je pojasnil še **V. Vodušek**, vendar se zdi, da je ostala stvar za nekatere nerešena, saj je **N. Kuret** rekel, da „neko društvo ne more zastopati nekoga, ki ni njegov član, ker je članstvo v društvu pač neobvezno, zato o takih problemih lahko

razpravlja le neformalna skupnost slovenskih etnologov za katero Kuret ne ve, da bi se kdaj „pretopila“ v SED in meni, da to „niso čista posla“.

Glavna diskusija je potekala o Kremenškovich smernicah in pripombah ISN s podpisom M. Matičetovega. Najprej je dal svoje pripombe o kritiki na smernice njihov avtor S. Kremenšek.

Glavna diskusija je potekala o Kremenškovich smernicah in pripombah ISN s podpisom M. Matičetovega. Najprej je dal svoje pripombe o kritiki na smernice njihov avtor S. Kremenšek:

1. Res je, da mi je strokovna komisija za etnologijo pri področni raziskovalni skupnosti za humanistične in zgodovinske vede „zaupala“ sestavo osnutka Smernic. Res pa je tudi, da sem na sestanku prisotne člane komisije opozoril, da verjetno nisem za to pisanje najbolj primeren, ker sem do več pojavov v slovenski etnologiji kritičen in tega ne nameravam prikrivati. Vendar komisija ni predlagala drugega sestavljalca, tako tudi ne sodelavka dr. M. Matičetovega z Novega trga 3, (Helena Ložar—Podlogar), ki je članica komisije.

2. V osnutku Smernic sem skušal biti neoseben, hotel sem pa biti kritičen. O kritiki je sodelavec dr. M. Matičetovega dr. Niko Kuret v Glasniku SED, XII (1971), št. 4, pod naslovom „Ustanovljena je etnološka sekcija Raziskovalne skupnosti Slovenije“ zapisal: „Ker igramo za naprej vsi z odprtimi kartami, je dana možnost odkrite izmejeve tudi različnih mnenj, možnost objektivne kritike. Vsi skupaj, ki tvorimo to skupnost, in vsak posameznik, smo izpostavljeni kritiki. Če bo hotel kdo povedati, da po njegovem kaka ustanova ali posamezni raziskovalec ne ubirata prave poti, bo to storil v našem krogu, javno, z razlogi in dokazi. Njegova pripomba bo sprožila diskusijo, ki bo napetost sprostila.“ Tako torej dr. Niko Kuret. Sam pa se lahko le sprašujem, zakaj citirana stališča zame ne veljajo.

3. Dr. M. Matičetov in njegovi delovni tovariši vidijo v osnutku Smernic „nekatera nepopolno ali nepravilno prikazana dejstva“. Zato si kaže ogledati te „nepravilnosti“ po vrsti, kot so si jih zaznamovali omenjeni tovariši.

a) V zvezi z vprašanjem „mar v bližnji ali vsaj ne tako oddaljeni preteklosti res ne bi bilo moč poudariti tudi kaj pozitivnega tako v delu ISN kakor v delu SEM...“ priporočam, da si v ISN na Novem trgu 3 vendarle še enkrat preberejo vsaj odstavka, ki se pričneta: „Ne glede na omenjeni praktičizem...“ in „Izrazito mobilizacijska...“.

b) V zvezi s trditvijo, da je bila do kraja narodno-osvobodilnega boja in revolucije med vodilnimi v slovenski etnologiji smer, ki je godila predvsem konservativnim političnim silam, mi kritiki z Novega trga 3 očitajo, da mečem vse „kar v en koš“, kar naj bi bilo „preveč simplistično!“ Vprašujem se, kako je moč navedeno tezo razlagati tako. Nikjer namreč ne trdim, da je bila vodilna samo ena smer, ampak pravim, da je bila določena smer „med vodilnimi“. Se pravi, da je lahko bila še kakšna smer, ki je sodila med vodilne, in jih je bilo še več, ki niso bile med vodilnimi, a so vendarle obstajale. To pa ni le „en koš“ in ne simplizem! Sicer res dalje trdim, da se „nosilci družbeno naprednejših gibanj za to vedo (=etnologijo) očitno niso kaj prida zanimali“, kar pač pomeni, da se zanj niso mnogo zanimali, še boljše: da so se zanimali malo. Ne glede na to pa je tudi ob tej formulaciji še dovolj prostora za interes Prežihovega Vranca pa tovarišev Edvarda Kardelja, Borisa Zihlerla, Ivana Bratka in še koga. To še posebej zato, ker ne govorim o zanimanju za problematiko etnologije, temveč

o etnologiji kot posebni vedi. Kaj je predmet znanosti in kaj znanost sama, kaj je, postavimo, folklor in kaj folkloristika, pa mora kaj kmalu vedeti vsak novinec na PZE za etnologijo. Zato bi lahko bili tudi glede tega sodelavci treh sekcij akademijskega inštituta z dr. M. Matičetovim na čelu malo bolj natančni.

c) Dr. M. Matičetov in tovariši mi oporekajo kritično misel o svoječasnem načrtovanju posebne strokovne revije za tako imenovano duhovno kulturo. Zato jih vabim, da si v lastnem arhivu ogledajo ciklostirano okrožnico Inštituta za slovensko narodopisje SAZU z dne 15. 3. 1969 s podpisom tedanjega upravnika inštituta akad. dr. Fr. Bezlaja. V tem vabilu za sodelovanje je rečeno, da bo vsakoletni načrtovani zbornik „prinašal razprave zgolj z območja slovenske duhovne (podčrtano v vabilu) ljudske kulture...“.

č) Glede razmerja med etnologijo in nekaterimi drugimi strokami na področju tako imenovanih folklorističnih raziskav kaže že povedanemu dodati naslednje.

Dr. Vodušek je dolgoročni načrt za etnomuzikologijo, ki vključuje premislek o morebitni potrebi po organizacijski odcepitvi od etnologije, predložil potem, ko je bil prvi del Smernic že napisan. Seveda to dejstvo ne spreminja reči. Vsaka veda interdisciplinarnega značaja, kar etnomuzikologija po opredelitvi dr. Valensa Voduška je, ima ne le pravico ampak tudi dolžnost, da se organizacijsko poveže s tisto disciplino, ki ji daje največ možnosti za uspešen nadaljnji razvoj. V tem pogledu bi bilo vsakršno pregovarjanje odveč. Res pa je, da je bilo dr. Voduškovo razmišljanje zame boleče.

To zato, ker sem se moral, prvič, povprašati, ali sem res komu pripisoval nekako podrejen položaj, čeprav nisem imel za to nikakršnih razlogov in seveda tudi ne nikaršnega tovrstnega namena. In drugič, prizadelo me je spoznanje, da dolgotrajno in intenzivno skupno delo pri vprašalnicah za etnološko topografijo slovenskega etničnega ozemlja, ki so se ga zelo prizadevno udeleževali vsi sodelavci etnomuzikološke sekcije ISN, še posebej pa dr. Vodušek tudi kot sorednik, ni moglo odpraviti podedovane pregreje ali kdaj po nerodnosti tudi na novo nastalih nesporazumov med posameznimi vejami etnološkega dela, ki so si sicer metodološko blizu. Če se to ni dogodilo ob skupnem delu, kje se naj potem zgodi?

d) Trditev, da so „dolgoročni načrti“ nekaterih sekcij ISN SAZU, ki so „stari celih trideset let“ v „marsičem v večjem ali manjšem razkoraku z metodologijo današnjega družboslovja v celoti in etnologije posebej“, je resnično premalo natančno argumentirana. V tem imajo kritiki prav in se jim opravičujem.

e) V osnutku Smernic je rečeno, da je ISN pri SAZU edina slovenska izključno raziskovalna etnološka ustanova, ne opravlja pa vsklajevalne vloge na tem področju. Dr. Matičetov in tovariši bistva, ki ga vsebuje omenjena ugotovitev, ne razumejo ali nočejo razumeti. Zato govorijo v zvezi z vsklajevalno vlogo o neopredeljenosti pojma, o potrebi po njegovi natančni definiciji in še o čem, kar ne potrebuje razlage. Morda pa je zgovornejša od mojega besedila poročilo Marije Kozar—Mukič o Madžarskem etnološkem leksikonu v Glasniku SED (1977, št. 2, str. 28). V poročilu je rečeno, da je delo „organizirala in vodila“ Etnološka raziskovalna skupina Madžarske akademije znanosti. Pri nastanku leksikona so sodelovali vsi madžarski etnologi, sodelavci akademije, etnoloških oddelkov univerz in kustosi budimpeštanskih in pokrajinskih muzejev. Pripravljajo tudi že atlas. Seveda se je za kaj takega treba vsaj delno odreči svojim individualističnim načrtom in nalogam. Ker se to

tovarišem na Novem trgu 3 vsaj doslej ni posrečilo najboljše, sem misli., da bi bilo prav, da se vsklajevalnih nalog (ki so pri skupnih, enindividualističnih akcijah nujne) loti Slovensko etnološko društvo.

f) Se nadalje sem mnenja, da je v etnoloških ustanovah potrebno vedno omogočiti tudi etnologom, da konkurirajo za delovna mesta, ki so temeljnega pomena. To je v skladu tudi s tezo o ambivalenci folklorističnih strok. Glede specialistov v etnologiji in primerjave z zdravstvom pa tole: ne vem, če sta področji primerljivi, znano pa je, da primanjkuje predvsem zdravnikov splošne prakse in da obstajajo specialisti tudi zanjo.

g) Seveda nimam nič proti novi ustavi, našemu samoupravnemu sistemu, zakonu o združenem delu itd. Vseeno pa svetujem Slovenskemu etnološkemu društvu in njegovim odborom, da preučijo možnosti, ki jim jih naš sistem daje, in se uprejo kadrovske politiki katere koli etnološke ustanove, če le-ta ne bi bila vsklajena z napredovanjem slovenske etnološke vede.

h) Predlog za ustanovitev posebnega raziskovalnega centra ali inštituta za etnološke raziskave pri Filozofski fakulteti v Ljubljani je v obliki, kot ga vsebuje osnutek Smernic, izražen prvič. Toda o posebnem centru za delavsko, urbano in socialno etnologijo pri Pedagoško-znanstveni enoti FF je že bil govor na sestanku sveta te enote 6. 9. 1976. Tej seji je aktivno prisostvoval tudi dr. Tone Cevc kot zastopnik ISN SAZU. O omenjeni razpravi je bil obvešččen dekanat Filozofske fakultete z dopisoma z dne 18. 9. 1976 in 4. 1. 1977 v zvezi z odgovorom še na druga vprašanja. Raziskovalna skupnost Slovenije doslej o načrtih PZE za etnologijo ni bila obveščena.

i) Težko si je predstavljati, kaj vse je vodilo dr. M. Matičetovega in tovariše k razglašanju očitne neresnice, da je akcija „Etnološka topografija slovenskega etničnega ozemlja; vprašalnice in teoretična vodila“, moja osebna stvar. Kakor koli, izbrali so pač svoj način, da med drugim diskreditirajo nekoga, ki je bil nosilec akcije (kakor to zahtevajo predpisi RSS), jo organiziral, vodil sestanke in je bil tudi raznašalec, si pa akcije ni nikdar lastil, ker si je tudi ni mogel lastiti. Omenjena akcija je bila izrazito skupinsko delo raziskovalne skupnosti slovenskih etnologov. Bila je in bo ostala naša skupna stvar, ne da bi imel kdorkoli kdajkoli pravico, da si jo lasti. Kar se mene tiče, sem na to naše skupno delo ponosen in mi ni žal ne časa in ne sil, ki sem jih porabil v te namene.

Nato je besedo povzel **M. Matičetov** in rekel, da svojih opomb ne umika pač pa jim mora dodati še kakšno pojasnilo. Najbolj ga je zbolelo Kremenškovo pisanje v Smernicah o folkloristiki in njenem preteklem delu. Rekel je, da so to hude obtožbe, ki so brez preciznosti in strupene. Sam je podal historiat stroke z njenimi dobrimi in slabimi lastnostmi ter povedal, da ne more sprejeti Kremenškovih naglih obsodb in ga povabil, da se o tem problemu oglasi v Traditiones. Matičetov je za podkrepitev Kremenškove dozdevne napadalnosti navedel njegov nastop na posvetovanju slavistov na Bledu oz. njegove teze za razpravo na njem. Matičetov je bil mnenja, da Kremenškov prispevek ni sodil na to posvetovanje in še dodal, da se Kremenšek ne zaveda dovolj ostrine v Smernicah, v svojih pripombah nanje pa vidi le klic k strpnosti. V dialog med **Kremenškom** in **Matičetovim** o napadalnosti in ostrini in o upravičenosti nekaterih Kremenškovih sodb je posegel tudi **V. Vodušek** in povedal, kaj ga moti pri Kremenškovih Smernicah in o

njegovem — Vodušku nerazumljivem nastopu na sestanku SED v oktobru. Voduška je zbolel Kremenškov očitke v zvezi s svojim nastopom v Piranu na sestanku SUFJ, češ da je tam skušal Kremenška izpostaviti celotni Jugoslovanski folkloristični javnosti z nepremišljenim posegom v diskusijo. „Še bolj pa me je začudilo,“ je rekel V. Vodušek, „presenetilo in zbolelo tisto na tistem sestanku (SED oktobra), kjer je nastopil prof. Kremenšek z vso vehemenco zoper moje postopke, oz. zoper moje delo, kar je bilo napisano v Glasniku SED med polemiko“. Vodušek je poskušal razložiti, kako je bilo z vprašalnicami o plesu, pevcih in godcih. Poudaril je, da je bil pri sestavi v zadregi ker je čutil, „da gresta tukaj navzkriž dve usmerjenosti“. Ena od vprašalnic je bila specialno folkloristična, kar se je Vodušku zdelo neprimerno za etnološko topografijo, zato so ga začudile, še preden so ga zbolele, zelo ostre izjave prof. Kremenška. Iz intimne sfere pa je Vodušek priznal, da se je ob delu pri vprašalnicah na Kremenška navezal. Nato je Vodušek še enkrat izrazil začudenje in je še enkrat povedal, kaj ga moti in boli ob Kremenškovih očitkih v zvezi z vprašalnico in na sploh s folkloristiko, kjer je V. Vodušek še enkrat podal historiat problema folkloristika — etnologija. Nazadnje se je ustavil še ob Kremenškovem očitku ob razpisanem delovnem mestu v GNI, za katerega Vodušek pravi, da bi bili nastavili etnologa, če bi ga dobili, seveda pa hočejo tudi muzikologa. To pa, je menil, ne bi bilo všeč etnologom. **S. Kremenšek** je na to povedal še enkrat, kaj ga je motilo v razpisu in da nima nič proti taki nastavitvi, pač pa proti načinu razpisa. **S. Kremenšek** se je nato obrnil k teoretičnim problemom in poudaril, da je že **Z. Kumer** začutila ob svojem delu potrebo po tem, „da poveže svoje slavistično delo z etnološko problematiko“. Vprašanje pa je, katera stroka je matična. Če gre v tem primeru za ptiča z dvema glavama, kot je poudaril Vodušek v piranskem referatu, bi se o matičnosti oz. o „glavnosti“ ene izmed glav dalo razpravljati. Seveda, kot je poudaril Kremenšek, za to v Piranu ni bilo prostora.

Diskusija je potem spet prešla na osnutek načrta in na pripombe ter na elaborat, ki ga zahteva RS. Oceno Kremenškovega osnutka so podali še **A. Novak**, **B. Kuhar** in **M. Makarovič**. Skupno tem ocenam je to, da imajo pozitiven odnos do Kremenškovega teksta. **J. Bogataj** je pojasnjeval (na željo N. Kureta) svoj intervju, ki ga je dal za Dnevnik. Povedal je, da ne misli povedanega v ničemer popravljati, razen nekaterih nenatančnih formulacij, ki so nastale zaradi neavtoriziranosti članka. **M. Matičetov** pa je mlade opozoril, da vsaka stvar iz nečesa raste in da tudi Glasnik SED ni nekaj novega, ampak je zrastel iz starega. Opomnil jih je tudi, naj se ne obnašajo tako, kot bi iznašli smodnik, ki je bil odkrit že pred njimi.

Sproženo je bilo tudi vprašanje sporazumevanja o etnoloških problemih, ker **N. Kuret** meni, da je strokovna terminologija najbrž različna in zato ne pridemo do skupnega jezika. Predlagal je, naj bi najprej rešili ta problem. **M. Stanonik** pa je poudarila, da mora za terminologijo stati teorija in zato bi bila prva stvar o kateri bi se morali pogovarjati „o razmerjih med etnologijo in folkloristiko“. **D. Krnel-Umek** je še izrazila željo, „da najdemo poti za boljše delo v naprej“. **N. Kuret** je vztrajal, da se zedinimo za konkreten odgovor Raziskovalni skupnosti, ker se mu vsi osnutki in pripombe zdijo „ena sama solata“, neprebavljiva za RS. Rešitev so poskušali podati **S. Kremenšek**, **V. Vodušek** in **N. Križnar**.

M. Matičetov je želel še pojasnilo in je protestiral, da je v Smernicah folkloristika obravnavana kot konservativna panoga, kar se je izkazalo že v Kremenškovem piranskem in blejskem referatu. S tem v zvezi je **N. Kuret** opozoril na diskriminacijo folkloristike, saj so bile vse raziskovalne naloge ISN ocenjene zelo nizko in brez obrazložitve. **A. Novak** je kot članica ocenjevalne komisije pojasnila način ocenjevanja, po katerem so prioritete naloge stroke ocenjene višje. **N. Kureta** pa je zanimalo, „kdo je sankcioniral ta prioritetni program,“ za katerega on ne ve in zanj niti ni glasoval. Kakšna je procedura RS, je pojasnil še **V. Vodušek**. **S. Kremenšek** in **V. Vodušek** sta izmenjala še besede o programih za RS, ker se nekje zatika. **S. Kremenšek** ne ve, ali zaradi nesporazuma ali zaradi nerazumevanja za program RS, od tega pa so diskutanti prišli na napake, ki se pojavljajo pri delu ustanov. Tudi o teh se je treba pogovoriti, je predlagal **S. Kremenšek**. Natančno se bo treba pogovoriti še o metodologiji dela, o teoretičnih osnovah, po katerih naj bi potekalo etnološko delo. **M. Ramovš** je menil, da se na teoretične članke ne sme gledati kot na napad, ampak kot na prispevek k stroki in da si je takih člankov, kot je bil Kremenškov v Razgledih, treba le želeli. Če pa se kdo z avtorjevimi Smernicami ne strinja, naj mu pošteno in strokovno odgovori, ne pa da se po sestankih napada take članke in se jih poskuša postaviti pod vprašaj, ali so za javnost upravičeni ali ne.

Nato je beseda stekla spet o kadrovskem vprašanju, ki ga je sprožil **V. Vodušek**, **M. Ramovš** pa je pojasnil, kako je bilo z razpisom mesta v GNI, kamor sta bila povabljeni tudi dva etnologa, pa sta zaradi objektivnih razlogov odklonila sodelovanje. **M. Makarovičeva** je dala nekaj konkretnih pripomb k reševanju problema zaposlovanja diplomiranih etnologov in praktikantov. Poudarila je pri tem vlogo društva, ki bi moralo pomagati, čeprav se nekateri s takimi pristojnostmi društva ne strinjajo, ker vidijo v tem diktaturo društva ali določenih oseb v njem. Društvo pa bi moralo biti svetovalac. **Ramovš** je poudaril, oz. odgovoril skeptikom, da društvo nikakor nikomur ne vsiljuje, ampak ima le pregled nad razpoložljivim kadrom, zato ustanovam, ki iščejo etnologa lahko pomaga oz. svetuje. Tudi **M. Terseglav** je opozoril na nevarnost, da se društvo šteje za nekakšnega nebodisigatreba, ne pa kot vsklajevalca dela. Poudaril je, da se društvenih delovnih pobud ne more a priori odklanjati, ampak smo lahko veseli, da je nekdo začel z njimi. Tudi **S. Kremenšek** je poudaril, da gre pri društvenem delu predvsem za sporazumevanje in skupna soglasja. **J. Bogataj** je povedal, kaj je društvo že storilo ob kadrovskem problemu, **V. Vodušek** pa je menil, da si „nobeno društvo ne more prisvajati tega, da bi morali vsi njegove sklepe nunjo priznati“. Diskutanti so menili, da gre tu tudi za moralno vprašanje in strokovno zavest.

Zadnji del 5-urne diskusije je potekal v prepričevanju, kakšen elaborat naj predložimo RS. Nekateri so bili mnenja, naj se pošlje cele Kremenškove smernice in opombe **M. Matičetovega**, nekateri pa so temu nasprotovali, češ da taka pisanja niso potrebna RS, posebno še, ker gre „za pranje perila“. **S. Kremenšek** je dal svoj tekst na razpolago in tudi predlagal, da se ga lahko črta in pošlje na RS samo izvleček. Tri predloge je dala še **M. Makarovič**, **A. Novak** pa dva. Odločiti se je bilo treba, kaj bomo poslali in ali bomo o tem glasovali. **N. Kuret** se je temu uprl, ker je, kot je kasneje ugotovil več usmeritev in zato je **N. Križnar** predlagal, da bi tudi ISN „predelal in izdelal smernice na podlagi svojega dela“ in bi jih

predložili v razpravo, tako kot jih je Kremenšek. Odlična misel in tudi rešitev je bila od večine pozdravljena, ISN pa je še vedno vztrajal, da je treba narediti samo to, kar zahteva RS. **V. Vodušek** je menil, da za novo pisanje ni časa in naj bi zato poslali RS Kremenškove smernice od strani 7 naprej, kjer za večino ni toliko „kritičnih“ mest. **N. Kuret** je nasprotoval, da ni fer, če se pošilja naprej nekaj „proti čemur so bile dane objektivne“, zato predlaga, da nekdo v dogovoru s tov. Kremenškom besedilo popravi, preoblikuje ali črta. **S. Kremenšek** pa je povedal, da je bil on že izbran, da smernice napiše in se je udeležil tudi diskusije, naprej pa se stvari ne bo več udeleževal. **M. Matičetov** je opozoril, da so smernice vendar osnutek ne evangelijski. **S. Kremenšek** je vztrajal, da ne bo šel še enkrat v osje gnezdo, posebno še, ker je osnutek že napisal, drugi so dali nanj pripombe, sedaj pa lahko nekdo tretji iz vsega tega naredi novo besedilo. Stvari bodo tako objavljene v Glasniku. **N. Kuret** je posvaril Kremenška pred objavljanjem teh stvari v Glasniku, ker misli, da „to ni veliki prispevek za razvoj etnologije“. Če pa drugi mislijo drugače, naj naredijo kar hočejo, toda žal jim bo, je končal Kuret. **M. Matičetov** ni imel nič proti temu, če prideta celotni besedili v Glasnik. Kaj pa za RS? Večina je bila mnenja, da smo se o tem že sporazumeli in da noben predlog ni bil alternativni, ker je imel vsak možnost, da da svoj ugovor in konkretno rešitev. Tudi ISN je imel več možnosti, ki so jih ponudili diskutanti, vendar je načelno vse odklonil. Na koncu je bil dosežen delni sporazum, da gre na RS Kremenškovo besedilo od 7. strani dalje, sicer pa bo o tem odločala še, oz. to potrdila strokovna komisija.

Diskusijo transkribirali
študentje etnologije,
skrajšal pa jo je
Marko Terseglav